Anul XIII — Sibiiu, Mercuri 16|28 Octomvrie 1896 — Nr. 228

ABONAMENTELE

Pentru Sibiiu:

1 lună 85 cr., 1/4 an 2 fl. 50 cr., 1/2 an 5 fl., 1 an 10 fl.

Pentru ducerea la casă cu 15 cr. pe lună mai mult.

Pentru monarchie:

1 lună 1 fl. 20 cr., 1/4 an 3 fl. 50 cr., 1/2 an 7 fl. 1 an 14 fl.

Pentru România și străinătate:

1/4 an 10 franci, 1/2 an 20 franci, 1 an 40 franci

Abonamente se fac numai plătindu-se înainte.

TRIBUNA

Apare în fiecare zi de lucru

INSERȚIUNILE

Un șir garmond prima-dată 7 cr., a doua-oară 6 cr. a treia-oară 5 cr.; și timbru de 30 cr.

Redacția și administrația: Strada Poplăcii Nr. 15.

Telefon Nr. 14.

Se prenumeră și la poste și la librării.

Epistole nefrancate se refusă. — Manuscripte nu se înapoiază. Numeri singuratici à 5 cr. să vênd la „Tipografia", soc. pe acțiun.

Pasivitatea Românilor.

Un amic al foii noastre, aflător în străinătate, ni-a pus la dispositie articolii, cu a căror publicare începem astăzi. Articolii de mare actualitate, sûnt scriși pentru informarea străinătății, — în prima linie, — și apar deodată, și în coloanele unui ziar francez, de mare greutate politică.

I.

Atitudinea noastră în viitoarele alegeri e lămurită. Avem în privința aceasta decisiuni formale, luate în conferențele noastre naționale, — decisiuni, dela care noi nu ne putem abate. Conferența națională e singurul for competent a stabilì linia noastră de purtare, ținuta noastră, în toate împregiurările; — și conferența națională a menținut decisiunea luată la Mercurea, după care partidul național român nu trebue să presente candidați, ear' alegătorii români nu trebue să iee parte la alegerile dietale.

E drept, că activitatea sau pasivitatea noastră nu e un punct de program, — și nici n'ar putè să fie. Programul statornicește *revendicările* la care poporul nostru are drepturi, *postulatele* la realisarea cărora tinde; — activitatea sau pasivitatea, lupta parlamentară sau lupta extraparlamentară sûnt chestiuni de *tactică*, de *oportunitate*. La program nu putem renunța sub nici un cuvênt, și o renunțare echivalează cu o tradare a intereselor naționale; la tactica admisă se poate însă renunța, când această renunțare ar fi în interesul unei mai sigure și mai grabnice realisări a programului însuși.

Cum se vede, noi nu sûntem strîmți și intoleranți față de acei cari cred, că pasivitatea ce am observat-o până acum ar trebuì părăsită; dar' un lucru le cerem, și sûntem în drept să li-'l cerem: și lucrul acela este, să ne dovedească mai întâiu că activitatea noastră ar da resultate de natură a ne apropia de realisarea programului național.

Trebue să ni-se recunoască însă și nouĕ un lucru, și anume, că pasivitatea sau activitatea noastră în alegeri nu e o simplă și ordinară chestiune de tactică, cum ar fi ori-care alta. E o chestiune de tactică, într'adevĕr, dar' o chestiune de tactică *esențială* politicei noastre, o chestiune de tactică, dela observarea căreia totul poate fi salvat, și dela a căreia neobservare totul poate fi compromis.

Să ne lămurim.

Împregiurările istorice au creat o Ungarie, pe care noi, în forma ei de a fi astăzi, n'o putem considera ca rĕspunzênd condițiunilor normale de a fi ale unui stat modern.

Noi n'am fost cuceriți, și totuși am fost înglobați, fără voia noastră, ba în contra vocii noastre expres rostită, într'o înșghebare artificială, a cărei legitimitate nu-'și găsește altă scusă și explicare, decât în dreptul celui mai tare.

Recunoaștem noi sau nu această înșghebare artificială, făcută fără de noi, deși privitoare la noi, la interesele noastre cele mai vitale?

E o întrebare.

Dela constituirea acestei Ungarii în forma ei actuală și până astăzi, posiția noastră în acest stat a fost o posițiune umilită.

Deși element constitutiv al statului acestuia polinațional, rolul nostru a fost totdeauna nul. Elementul dominant n'a avut nici-odată în vedere buna și pacînica conviețuire a tuturor popoarelor din patrie, ci politica sa s'a inspirat totdeauna din utopia desființării și suprimării celorlalte elemente, în avantagiul seu.

Recunoaștem noi sau nu legitimitatea acestei stări de lucruri? Ne plecăm sau nu capul sub jugul ce adversarii nostri voesc a ni-'l pune pe grumazi? Mărturisim sau nu implicit, — luând o atitudine sau alta, — că drepturile noastre sûnt prescrise, că ne-am obicinuit cu soartea, că renunțăm la caracterul nostru național, că abdicăm la mândria noastră de Români și că acceptăm o stare de lucruri pe care forța, sîla și nedreptatea ni-au creat-o?...

E o altă întrebare.

Ei bine, această chestiune de tactică, — activitatea sau pasivitatea noastră, — poate singură da o soluțiune întrebărilor de mai sus.

Întrăm în acțiune? — este, că recunoaștem legitimitatea stărilor de lucruri din Ungaria și dăm consimțĕmêntul nostru expres la tot ce se întêmplă.

Rĕmânem mai departe pasivi? — este, că opunem un *veto* resignat al unei întregi națiuni în contra anomaliei generale, care constitue întreaga vieață politică a acestui stat.

Și cine oare ar putè spune, că cei zece, douĕzeci de deputați, ce 'i-am putè trimite la Budapesta, expunênd liniștea, siguranța și chiar vieața alegătorilor nostri, ar însemna o demonstrație mai imposantă și mai efectivă, decât această protestare tăcută, — și totuși atât de vorbitoare, — a unei întregi națiuni, care, renunțând de a fi representată în corpul legiuitor, nu renunță la drepturile ei, ci ține minte și așteaptă momente mai bune?!...

Să nu ne facem ilusii. Alegii nostri nu vor schimba fața lucrurilor. Ei vor fi priviți și considerați ca niște străini în parlamentul din Budapesta. Ideea unitară de stat implică în sine ideea solidarității de rasă. Partidele maghiare se pot certa între ele dela tot felul de idei și procedări; asupra unui lucru însĕ ele se vor găsì de acord: și anume, când va fi chestiunea de a înăbuși vocea representanților celorlalte popoare din patrie. Alianța unui partid maghiar cu representanții nostri, de pildă, ar însemna nici mai mult nici mai puțin decât „tradare de patrie"; — și fiecare Maghiar, care se respectă, e Maghiar înainte de toate, și va evita să fie luat drept un „trădător".

Deci representanții nostri ar fi de mai înainte condamnați la isolare, la neputință. Ei ar servì cel mult ca un nou motiv de raliare a elementelor maghiare opuse, care astăzi se macină și se frĕmêntă între ele.

Ear' noi?...

Noi am fi admis calea luptei, și am fi căzut prin luptă; am fi mărturisit slăbiciunea noastră și tăria stăpânilor nostri: am fi dat o consfințire legală tuturor anomaliilor ce se petrec în țeara aceasta, și am fi perdut chiar dreptul de a protesta în contra lor; am fi zis cu alte cuvinte: „e adevĕrat, că împreună cu ceialalți nemaghiari, formăm majoritatea populațiunii din Ungaria și representăm, prin urmare, cele mai multe interese; dar' e tot atât de adevĕrat că Maghiarii ne sûnt superiori, și deci pretenția lor de a ne domina, fără a ține socoteală de noi, e îndreptățită".

Care Român, — Român fiind, — ar voì să dee acest înțeles ținutei sale?...

Și, să se noteze bine, vorbind astfel ne închipuim pentru moment, că, cel puțin sub raportul legilor, noi stăm pe picior de egalitate cu cetățenii Maghiari ai Ungariei.

Dar' îndeobște se știe, că nu e așa. Noi ocupăm din toate punctele de vedere o situație inferioară, Maghiarii 'și-au făcut în toate partea leului. Și chiar în ce privește dreptul electoral noi sûntem supuși art. 2 transilvănean din legea electorală dela 1848, pe când Maghiarii sûnt supuși art. din legea electorală dela 1848. pentru Ungaria.

Cu intenționc legea electorală din 1874 menține această deosebire, după cum tot cu intențione ea stabilește vre o treizeci de criterii deosebite pentru acordarea dreptului de alegător, ceea-ce face ilusoriu acest principal drept cetățenesc.

Dar' asupra acestor chestiuni vom revenì.

Sibiiu, 27 Oct. n.

De ce n'a mers Bánffy la București? Un corespondent al lui *Alkotmány* a avut zilele trecute intrevedere cu un „mare bancariu" din Viena, companist în consorțiul Rothschild, — care vorbise mai înainte cu ministrul-president Bánffy, și auzise dela acesta lucruri foarte interesante, referitoare la visita Monarchului nostru în România. Bánffy 'i-ar fi comunicat bancarului următoarele:

„M. Sa a călĕtorit la București ca *Împĕrat al Austriei*, și eu 'mi-am dat învoirea, ca la visita din București, *Regele Ungariei* să nu aibă nici o urmă. Ministrul-president al Ungariei nu se afla pe lângă Regele, — ear' steagurile ungurești s'au arborat *numai din curtoasia guvernului român*. Eu știam că aceasta nu va plăcea șoviniștilor maghiari, și pentru aceea li-am șoptit, că eu pentru aceea nu merg la București, ca să nu fiu silit a mĕ angagia față de Regele român în chestiuni, cari sûnt contrare intereselor noastre. Nu voiam să fac nici un fel de promisiune, dacă Regele român ar fi cerut concesiuni locale pe seama Românilor din Ardeal. Șoviniștii (maghiari) s'au linistit, și s'au împăcat cu situația".

Bancarul din întrebare 'i-a zis apoi lui Bánffy: „Cu adevĕrat? Din acest motiv nu a mers Exelența Voastră la București??" — ear' Bánffy a rĕspuns:

„N'am mers, pentru-că *Goluchovski* a *cerut* să nu merg. Se putea întêmpla ca primirea M. Sale să fie conturbată prin demonstrațiunea ce s'ar fi adus ministrului-president ungar".

Am înțeles! Pentru aceea nu a mers dară Bánffy la București, pentru-că 'i-s'a *poruncit* să nu meargă, și pentru aceea 'i-s'a poruncit să nu meargă, pentru-că era temere, că Bánffy va întra în București cu *pipa 'n gură*, și cu *focoșul* în mână. Tot are și Bánffy câte-odată momente de — sinceritate!

Pasivitatea naționalităților. „P. Lloyd" se ocupă în primul seu din Sâmbăta trecută cu *„pasivitatea"* naționalităților unite (Românii, Sôrbii și Slovacii) și face constatarea, că pasivitatea e o mantauă, sub care stau ascunse numai cercurile inteligente, până-când massele alegătorilor vor merge și de astă-dată la urnă, și vor usita de dreptul lor electoral, și acesta e cel mai îmbucurător resultat — zice „P. L." — a actualei campane electorale, pentru-că în acest contrast se vĕd întrupate anumite elemente și condițiuni prealabile, cari duc la resolvirea chestiunii naționalităților. „P. L." crede altcum, că chestiunea națională încă nu e destul de *„coaptă"* pentru a 'i-se da o resolvire în proxima sesiune parlamentară, și că abia în sesiunea următoare, ce se va începe la anul 1901, se vor putè face — *poate* — pregătirile necesare, cari vor ușura resolvirea! Adecă resolvirea nu se va face nici în acea sesiune! Mai accentuează apoi „P. L.", că nici un factor legal al statului nu poate sta de vorbă cu *„meetinguri"* și cu *„memorânduri"*, ci numai cu oameni cari stau pe basa legală, vrea să zică, cu deputați întrați în parlament. Ear' la alt loc zice și pariază, zece la unul, că astăzi nici *Hurban*, nici *Polit* și nici *Lucaciu* nu ar putè fi aleși de deputați, chiar să-'și pună candidatura. — Exact, foarte exact; dar' atunci de ce ne tot chemați să întrăm în dietă, când din capul locului ni-o spuneți, că nu putem fi aleși? — Altcum întregul articol e aburat de același spirit patriotic, în care e scăldat articolul magnatului Dr. Gáll József, cu care ne ocupăm la alt loc.

Scornituri condamnabile. Am desmințit în numĕrul trecut știrea, despre candidarea dlui *Gerasim Domide*, preot în Rodna-veche, de deputat dietal în cercul Năsĕudului, știre inventată de ziarele maghiare, și lățită în toată țeara, cu o vĕdită bucurie și satisfacere. Desmințirea am făcut-o din propriul nostru indemn, în deplină convingere despre curățenia caracterului național al acestui fruntaș al neamului nostru, în care ne întărește astăzi următoarea telegramă a dlui Domide:

— *Rog desmințirea știrii colportate în „Magyarország" și alte foi străine despre candidarea mea. E scornitură tendențioasă, ca toate știrile lor. Am fost și sûnt solidar cu partidul național.* **Gerasim Domide.**

E scandaloasă și condamnabilă purtarea presei străine față de noi și oamenii nostri.

Mistificare nouă. Ziarul cu *„vederile noastre"*, — am zis *Dreptatea*, — luând act despre *„desavuarea"* primită din partea dlui *Petru Truța*, își permite următoarele observări la adresa noastră:

— „Bănatul întreg bâjbăe de depeși telegrafice din Sibiiu, dela oameni ce stau în biroul redacțional al *Tribunei*, prin cari diferiți oameni *„ai nostri"* din aceste părți sûnt formal *somați* ca să se *„dechiare asupra „Dreptății"*, va se zică: *să desavueze"*.

Dreptatea e inexactă și de rea credință ca totdeauna. S'a telegrafat din partea redacțiunii *Tribunei*, organul partidului național, — nu numai în Bănat, ci în toate părțile țerii, pentru a se putè constata în mod exact, — opiniunea publică, de care noi, cari nu avem *„vederile noastre"* (neaprobate de cei-ce stau *mai* aproape de noi), ci representăm vederile întregului popor român, am ținut și ținem totdeauna seamă.

Bănățenilor li-s'a trimis următoarea telegramă: *„Veniți la conferență? Aprobați „Dreptatea"? Rĕspuns telegrafic"*, — și aceasta s'a făcut atunci, când *„redactorii Dreptății"* au dat frumoasele dovezi de bună creștere, publicând *„Convocarea"* conferenței naționale, la călcâiul foii lor, unde apar anunțurile despre representațiuni de circ, baluri mascate și loteriile mĕrunte. Fruntașul (?) român din Bănat, care serie *Dreptății*, că: „eu nu merg la Sibiiu, deși *sûnt provocat* telegrafie să merg, și mĕ întreabă tot telegrafice, că ce zic despre *Dreptatea*?" — e un fruntaș, care nu există decât în închipuirea celor dela „Dr.", ear' dacă există aievea, e fruntaș, care ori că nu știe ceti, ori nu înțelege ce cetește. Nime nu 'l-a provocat să vină la Sibiiu, ci 'l-a provocat *să raporteze despre opiniunea publică din părțile sale*. Căci dacă era provocare aceea, că: *„veniți la conferență"*, atunci provocare era și aceea, că: *„aprobați Dreptatea!"* un lucru ce doară nu ni-'l atribue *Dreptatea*. Rĕmâne dară că *„Dr."* de nou a mistificat, și.... *„este asta frumos??"* (vorbele ei.)

Arma lor, — minciuna!

Presa maghiară a început în timpul din urmă a da o deosebită atențiune afacerilor interne ale partidului nostru. Când una, când alta dintre ziarele mari din Budapesta aduc câte o corespondență, datată din Sibiiu, Brașov, București, (adecă din centre românești), în cari se fac de multe-ori uimitoare destăinuiri despre mișcările noastre naționale, și atât de exacte, încât acel-ce le cunoaște trebue să rĕmână uimit și să se întrebe: oare cine e trădătorul secretelor noastre? N'ai ce zice, dacă presa maghiară e atât de bine organisată, încât are spioni și corespondenți, chiar și în sînul partidului nostru național. Treaba însĕ nu stă astfel. Presa maghiară nu are corespondenți — cu trecere în partidul nostru, nici în Sibiiu, nici în Brașov, nici în București, și toate corespondențele apărute în ziarele maghiare cu datul din aceste orașe, sûnt false, sûnt mincinoase, pentru-că toate sûnt fabricate în Budapesta, în secțiunea dlui *Jeszenszky*. Nu presa maghiară, dară, ci guvernul maghiar are spioni pretutindenea, și pe basa informațiunilor primite dela acestia, se compun diferitele corespondențe și diferitele știri sensaționale, publicate prin ziarele maghiare. Avem dovezi. Presidentul comitetului național, dl Dr. *Ioan Rațiu* a însinuat la primărie conferența națională, convocată pe 24 Octomvrie n. încă Sâmbătă, în 17 Octomvrie, când primarul cu care a vorbit, 'i-a spus, că-'i va da rĕspunsul în scris. Dl Dr. *Ioan Rațiu*, până în 21 Octomvrie nu primise nici un rĕspuns; a aflat de bine dară a merge de nou la primarul pentru a solicita rĕspunsul.

Visita făcută primarului a avut loc Mercuri, în 21 Octomvrie d. a., la orele 4. Primarul a rĕspuns presidentului nostru, că: *până în momentul acesta conferența nu e oprită*!

Oprirea, cum știm, a urmat mânezi, adecă Joi, în 22 Octomvrie, la orele 11 a. m. Între acestea ce se întêmplă? „Budapesti Hirlap", în numĕrul seu de Mercuri (21 Octomvrie) tipărit adecă Mercuri dimineața în Budapesta, aduce o corespondență datată din Brașov, la călcâiul căreia corespondentul zice; *„era să încheiu scrisoarea, când primiiu știrea din Sibiiu, că conferența Românilor e oprită!"* Nu avem motiv a trage la îndoială sinceritatea și onorabilitatea primarului din Sibiiu. Atunci dară, când primarul a dat presidentului nostru rĕspunsul, că: „până în momentul acesta conferența nu e oprită", — a grăit adevĕrul. De unde a știut dar' „B. H." cu o zi mai nainte de oprire, și înainte de a o ști chiar primarul care a oprit-o, că conferența e oprită? Din cabinetul dlui Jeszensky, unde s'a croit oprirea! Corespondența nu a fost trimisă dar' din Brașov, ci s'a fabricat în Budapesta!

Altă dovadă!

„Egyetértés" în numĕrul de Vineri (23 Octomvrie) publică o știre sensațională, că un membru al redacțiunii noastre, umblă prin Budapesta pe la candidații de deputați din Ardeal, și le ofere serviciile *Tribunei* pentru o — remunerațiune potrivită. Am declarat în numĕrul trecut, că știrea e o minciună, deamnă de presa maghiară, pentru-că toți membrii redacțiunii noastre sûnt acasă, și dela 1 Oct. n. nu a absentat nici unul, nici o singură zi — din redacție — și pentru-că colaborator intern cu inițialele „M. M." nu avem. În numĕrul de Duminecă (25 Oct.) al aceluiași ziar, apare însĕ o corespondență, datată din Sibiiu, în care corespondentul, vorbind despre noi, *„Tribuniștii"*, zice următoarele: *„despre aceea, că la Budapesta au trimis agenți formali, ca să se tocmească cu candidații referitor la spriginul cercurilor tribuniste, e superfluu a scrie mai detailat, pentru-că „Egyetértés" a desvĕlit deja în numĕrul seu mai recent această manoperă murdară!"* Înzădar am umbla să dăm de urma ticălosului care din Sibiiu scrie aceste infamii, pentru-că nu 'l-am afla, fiindcă nu există. Și această corespondență s'a ticluit în oficina dlui Jeszenszky, care de astă-dată nu a fost destul de precaut, ci s'a lăsat să-'l prindem cu minciuna. Corespondența din Sibiiu poartă adecă data de *22 Octomvrie*; și corespondentul să provoacă în ea la o știre apărută în numĕrul din *23 Octomvrie* al lui „Egyetértés". Va se zică, corespondentul din Sibiiu, cetise în 22 Octomvrie *în Sibiiu* numĕrul din 23 Octomvrie al lui *Egyetértés* pe care ceealaltă lume din Sibiiu, abia în 24 Octomvrie dimineața a putut să-'l cetească.

Eată dară isvorul corespondențelor apărute în timpul din urmă în ziarele de diferite colori politice din Budapesta, și eată mâna care le pune la cale! N'am zice nimica, dacă informațiunile cabinetului secret din Budapesta ar fi totdeauna exacte, cum sûnt câteodată. Am felicita pe dl Jeszenszky pentru dibăcia cu care a știut să-'și organiseze un corp de spioni chiar în sînul partidului nostru, dar' e revoltător prea din cale afară, când vezi, că din parte oficioasă se pun în circulațiune știrile cele mai absurde și lipsite de adevĕr, cum e știrea despre colindarea „tribuniștilor" pe la candidații de deputați; apoi știrea despre dl *Dr. Mocsonyi*, că *inclinează spre activitate*, acel Dr. *Mocsonyi*, despre care toată lumea știe, că nu conferența națională, ci chiar întreg poporul românesc, prin plebiscit dacă ar decreta activitate, ar zice: „sûnteți în mare rătăcire

rĕmân singur, dar' rĕmân — azi încă — pentru pasivitate!" sau apoi ştirea, că protopopul Dr. Popovici şi advocatul Dr. Petrovici, din Lugoj sûnt asemenea activişti, şi că au avut intenţiunea a pacta cu partidul poporal, dar' partidului poporal 'i-a fost prea mare suma ce au cerut-o acestidomni pentru — capacitarea Românilor. Ei bine; când cetești asemenea scorniturĭ criminale eşite din cabinetul dlui Jeszenszky, şi publicate prin ziarele principale din Budapesta, cu intenţiunea sĕ ne discrediteze, sĕ ne facă suspecţi, sĕ ne desbine, sĕ ne nimicească trecerea la popor, — nu poţi zice alta, decât că: minciuna a fost arma lor totdeauna, minciuna e şi astăzi! Zi-'i infamie, şi — mergi înainte! —

Magnatul din Lucareţ.

Bănatul are un sat cu numele *Lucareţ*. Şi tot Bănatul are un om cu numele *Dr. Iosif Gáll* (Ce nu are Bănatul!) Satul e al dlui Gáll, ear' dl Gáll e al lui — *Bánffy*. Altă însemnătate nu are nici unul nici altul. Omul din Lucareţ, trăeşte însĕ în închipuirea, că lumea ti mai dă şi altă însemnătate, —şi că-'l ţine de mare politician.

În închipuirea sa, omul, care din graţia lui *Tisza Kálmán* e şi magnat în casa de sus, se pune apoi şi face, câte-odată politică românească (la porunceală) şi scrie articoli în limba românească. Politica magnatului din Lucareţ e proastă, stilul şi mai prost, limba — scandaloasă.

Moise Bota, de pie memorie, scria mult mai bine românește decât fiiul protopopului român din Cluj.

Cel mai nou debut politic, şi cel mai nou product literar al magnatului „nostru" s'a eternisat în coloanele „*Telegrafului Român*", ziar aşa zis românesc, tipărit în Sibiiu şi în 250 de exemplare, partea cea mai mare împărţite — gratis.

Magnatul vorbeşte „*la situaţiune*" şi vorbeşte cu un aer de „adevĕrat bărbat de stat" şi cu o pricepere şi logică, pentru care trebue sĕ-'l invidieze şi cel din urmă pedagog din cursul prim.

Magnatul din Lucareţ s'a pus sĕ ne tocmească mintea la loc, căci ni-s'a scrintit mintea — după părerile d-sale — de când cu pasivitatea şi cu programul dela 1881.

Şi o face aceasta acuma, în „*preseara*" alegerilor dietale, (alegerile se fac de bunăseamă noaptea) ca sĕ nu-'l poată învinui — guvernul, că nu 'şi-a ridicat glasul în favorul partidului liberal, din care face parte. Articolul apărut în ultimul numĕr al „T. R" nu e alta dară, decât un act de cortesire de cea mai urîtă specie, vrednic de numele unui *Barcian János*, Pituk, Goldiş etc.

Ce zice magnatul?

Zice, că în stat constituţional, aspiraţiunile politice numai în parlament se pot validita. Unicul mod de a câştiga „*încurgere*" asupra trebilor publice e participarea la alegerile, în a căror „*preseară*" ne aflăm, căci cine nu alege, abzice de realisarea aspiraţiunilor sale politice". (Principiu nou politic!)

Pasivitatea noastră e dară un fleac, şi programul din 1881 alt fleac. Pasivitatea decretată în programul român dela Sibiiu din 1881 (magnatul nu ştie că programul e program, ear' pasivitatea e mijloc, e tactică, e oportunitate. care se poate schimba dupăcum cere momentul, fără a ne atinge de program, prin urmare nu e cuprinsă în program) nu a dus la scopul dorit, pentru-că poporul participă la alegeri, ear' cercul pasiviştilor se îngustă tot mai tare. Magnatul ne provoacă apoi ca sĕ luăm exemplu dela *Regi*, şi când vedem că ei se îmbrăţişează, sĕ ne îmbrăţişăm şi noi cu Maghiarii.

Sĕ urmăm exemplul Regilor şi... *sĕ facem o încercare nouă pe basa programei „noastre" dela 1884* (adecă programa dlui Gáll.) Asta ar fi propunerea magnatului nostru, acuma, în „*preseara*" alegerilor. Adecă o nouă „încercare! Noi ştim, că dl *Gáll* a mai făcut odată această „*încercare*", dar' a făcut un fiasco splendid cu ea. Nu 'i-a succes sĕ-'şi aleagă nici măcar un singur deputat român pe basa programului seu, ba chiar şi mandatul d-sale devenise primejduit, astfel că Tisza a fost silit sĕ-'l treacă iute în casa magnaţilor. Dacă dl Gáll e dornic de o nouă încercare, de ce nu o face singur??

Magnatul Gáll îşi motivează apoi propunerea cu aceea, că pe vremea când aveam deputaţi în dietă, se ţinea cont de aspiraţiunile noastre; astfel: „s'au creat legi folositoare pentru asigurarea egalei îndreptăţiri, atât pe terenul politic, cât şi cel bisericesc (!!)". Bietul om nu ştie, că legea despre naţionalităţi e toată găurită prin legi ulterioare votate *şi* de magnatul nostru, şi că şcoalele confesionale la a căror „*susţinere*" asemenea se provoacă, le avem numai pentru aceea, ca sĕ — purtăm spesele susţinerii lor.

Magnatul „nostru" nu sĕ mulţumeşte însĕ numai cu recomandarea programului seu dela 1884, — ci ne recomandă şi aceea, că la care partid sĕ ne alăturăm? De partid român, firește, nu poate fi vorba, pentru-că magnatul „nostru" bun jurist fiind, ştie că legea despre naţionalităţi, la care sĕ provoacă cu atâta mândrie recunoaşte existenţa Românilor în ţeară ca naţionalitate, dar' nu o recunoaşte — Bánffy, şi fiindcă legea o manuează Bánffy, aşa cum vrea: e foarte natural, că noi *numai* la partidul liberal ne putem alătura, pentru-că acest partid a făcut mult bine în ţeară, ne va face şi nouĕ. „Căci — zice magnatul — după fapte trebue judecat „*pe om*", nu după vorbe! Nu ne rĕmâne dar' alta, decât ca sĕ ne alăturăm la partidul liberal, cu programa statorită în conferenţa română budapestană la 1884, cunoscută ca programa Românilor moderaţi!"

Spriginirea partidului liberal poate fi Românilor numai folositoare, — continuă la alt loc magnatul, — pentru-că partida liberală va aduce o lege electorală cu cens egal pretutindenea. (Aha! legea europeneasc̆ a lui Slavici) şi va face multe alte minunăţii, ca şi în trecut. În trecut a adus în timpul mai recent „legea despre forul administrativ judecătoresc", legea despre procedura criminală (o lege adevĕrat criminală!) şi altele şi altele. (Despre legile eclesiastice magnatul tace; ci ne pune în vedere ca motiv de îndulcire, legea despre reformarea administraţiunii şi despre dotarea clerului).

În fine ne provoacă magnatul sĕ luăm exemplu dela *Saşi* şi dela *Jidani*, dintre cari cei dintâiu au ajuns astăzi la o *stare mulţumitoare*, ear' cei din urmă au câştigat egala îndreptăţire, alipindu-se către partida liberală. Mai amintind, că magnatul „nostru" ne provoacă „sĕ discutăm chestiunile politice cu conştienţiositate şi modestie, spre a face posibilă clarificarea ideilor şi capacitatea", am dat în extras întreaga prosă a magnatului, tipărită pe — cinci coloanele ale „T. R."

Şi eată aşa face (la porunca lui Bánffy) politică românească, omul din Lucareţ, fiiul protopopului din Cluj, în „*preseara*" alegerilor şi pe vremea, când acel Bánffy, cu care magnatul ar dorî sĕ ne vadă — pupându-ne, *opreşte de a ne întrunì în conferenţă electorală*, permisă până chiar şi socialiştilor. Români! Rugaţi-vĕ pentru el, că-'i ficior de protopop.

Ruşine!

Blajul, străvechea pază a românismului şi depositarul gloriei noastre naţionale a fost pângărit!....

În 24 Oct. n., ziua în care era sĕ se ţină *conferenţa naţională*, *75* de studenţi români din Blaj, între cari *30 din cl. VIII. gimn.* au plecat *pe furiş* la «*milleniu*», conduşi de profesorii: *Octavian Banffy*, *Ambrosiu Cheţan* şi *Aron Deák*.

Aşadar' mâni sacrilege, unelte ale duşmanului au înfierat pe neprihănita citadelă de lângă «*Câmpul-Libertăţii*» pata fioroasă a *umilirii*, timbrul unei ruşini, ce nici când nu se va putè şterge!

«*Lasaţi pe copíi sĕ vină la mine*" a zis «*Mântuitorul*». «Lăsaţi pe copíi sĕ stee la mine» pretinde neamul românesc!...

Cei patru nevrednici dascăli ai gimnasiului din Blaj, împreună cu complicii lor, au nesocotit voia Domnului, au nesocotit voia naţiunii şi — au răpit 75 de copíi dela neamul nostru, 75 de tinere odrasle, inspirătoare de cele mai generoase speranţe, spre a-'i îngenunchia înaintea străinilor, spre a-'i purta cu *silnicie* prin *capitala jidovismului*, spre a-'i siluì sĕ închidă chiar *ei*, şcolarii celui mai istoric gimnasiu român de pretutindenea, uşile înegrite de patimi ale «*milleniului*«...

Da! Au fost atât de umiliţi şi de cinici nefericiţii *Hossu* (capul nevrednicilor), *Bánffy*, *Déak*, *Kézán* şi *complicii lor*, încât sĕ îndrăznească a-'şi uita, că sûnt «*dascăli şi preoţi români*», şi a dejosì 75 de fiinţe nevinovate, menite spre alte acţiuni, mult mai înălţătoare, mult mai edificătoare...

În loc de a creşte *caractere nestrămutate* şi *buni Români*, după-cum le-ar fi fost datoria, ei au înjectat în sufletul încă fraged al şcolarilor, *încredinţaţi lor*, *veninul umilirii*, încercând într'un chip vrednic de cea mai necruţătoare osândă, *a stîrpì germenele demnităţii*, ce începea a încolţì în inimile candide ale tinerilor...

Atentatul acesta odios asupra celor mai sfinte sentimente omeneşti, 'i-a făcut pe cei patru dascali şi pe complicii lor pe vecie de ura şi osânda neamului...

Ruşine lui Hoszu, Bánffy, Deák şi Kéczán, ruşine celorlalţi uneltitori tăinuiţi, ruşine tuturor părtaşilor respingĕtoarei amăgiri...

Fie, ca ajunşi la judecata bărbătească, înşişi tinerii, azi inconştienţi, sĕ-'i încarce pe josnicii lor amăgitori de cel mai profund dispreţ!

Campania electorală.

Vĕrsare de sânge.

— Prin fir telegrafic. —

— 26 Oct.

Din *Făgăraş* am primit următoarea telegramă: Jidanul *Megyeri Krausz*, candidat de deputat guvernamental în cercul *Arpaşului*, a fost ieri rĕu bătut cu toţi corteşii sei, în comuna Drăguş. Capetele sparte la toţi. Gendarmii au puşcat. Mulţi răniţi şi o — *bivoliţă omorîtă*. Două companii au plecat astă-noapte dela Făgăraş la Drăguş. Agitaţia e mare. **Brebenel.**

O altă telegramă, primită din Viştea-de-jos, sună astfel:

— 27 Oct.

Candidatul Jidan Krausz şi gendarmii bătuţi în comuna Drăguş, — patru oameni puşcaţi. Comuna Drăguş pusă în stare de asediu. Viştea şi Arpaşul copleşite de miliţie. **Solon.**

Din părţile Aradului.

Un corespondent ne scrie că: „sûnt multe figuri dubioase naţionale şi prin părţile acelea. Astfel în cercul electoral al Şiriei au luat parte la conferenţa electorală a patrioţilor preoţii români gr.-ort. Ana Paul şi Ioan Bireu din Tăuţ, apoi Ioan Popovici din Nadăş. Preoţii gr.-cat., ca sĕ nu stee mai jos decât colegii lor orientali, au fost representaţi prin protopopul Păscuţ din Şiria, care atât în Şiria cât şi în Pâncota a fost tălmaciul candidatului guvernamental Takácsy. Ştirea despre candidarea dlui Antonescu în cercul Şiriei, nu se confirmă; cel puţin până acuma nu se ştie nimica despre aceasta. Pe 25 l. c. e convocată conferenţa electorală a alegĕtorilor români din cercul Şiriei, în Şiria, la care vom vedè câţi şi cine va lua parte dintre preoţii nostri. Rĕu sĕ poartă şi părintele Arsici din Galşa, care asemenea se găseşte totdeauna în tabĕra patrioţilor, dar' lui 'i-se iartă multe, ţinênd în vedere modestele sale puteri fisice şi — spirituale. Pe aici e lăţită vestea, că învĕţătoriii naţionalişti: Romul Bortoş din Boroşineu şi Vas. Sala din Văscău (comit. Bihor) ar trece la şcoalele de stat. Voiu raporta la timpul seu!"

Din Dobra.

Ni-se scriu următoarele: Fostul deputat al Dobrei, opositionalul Lázár Árpád 'şi-a ţinut darea de seamă despre activitatea sa în decursul celor cinci ani expiraţi. A spus că a fost totdeauna în contra guvernului, dar' nu a isbutit nici-odată, fiind guvernul mai tare. Pe viitor tot aşa va fi, va cere ca Ungaria sĕ fie liberă, sĕ nu aibă nimica comun cu Austria. Între ascultători se afla şi preotul Toma Criste din Mihaleşti, altul însĕ nime dintre oamenii nostri. La aldămaşul ce s'a dat după vorbire a luat însĕ parte şi administratorul protop. Avram S. Pĕcurariu, şi preotul Murariu din Lăpuşul-de-sus, care a avut un atac foarte ruşinos cu matriculantul din localitate, în chestie de alegere. Matriculantul adecă e guvernamental, ear' popa independist — drace-mi-te, — şi astfel s'au luat la ceartă pentru — principii. Popa a tras scurta! Aşa se întêmplă acelora cari îşi bagă nasul unde nu le ferbe oala!

Din cercul Radna.

Primim următoarele informaţiuni: Duminecă, în 18 l. c., s'a ţinut conferenţa partidei liberale a cercului electoral Radna.

Cu această ocasiune s'au adunat alegĕtori români din cerc ca la *o sută*. Toţi cu dor de luptă, ca sĕ-'şi aleagă de deputat pe vestitul mameluc Beleş János.

Dintre Românii mai însemnaţi erau de faţă următorii:

Părintele (cu brĕu roşu) Vuculescu din Şoimuşiu, care a fost tălmaciul vorbirii protopretorelui Csukay; apoi preoţii: Avisalon din Ilteu; Iosif Popoviciu din Giuliţia; Tamaşdan, preotul tinĕr din Pauliş; Maximilian, popă în Radna şi învĕţătorii români: Roman din Radna; Popovici din Bârzova; Micu din Totvaradia, toţi cunoscuţi ca Români buni din cercul nostru.

După candidare toţi cei adunaţi, cu dorul se mănânce papricaş unguresc, cu feţe vesele şi conştii că au făcut un lucru cinstit pentru binele şi prosperarea neamului românesc din cercul amintit, — ascultară cu cea mai mare atenţiune vorbirea candidatului de deputat Beleş, în care acesta le promite cerul şi pământul, şi în fine chiar şi aceea, că va şterge şi porţia de câni. Se întinde apoi o masă lungă; marele naţionalist Alexandru Ţeran, cunoscut şi clubului naţional din Arad, dar' mai cu deosebire onoratei direcţiuni „*Victoria*" primeşte asupra sa angagiamentul de chelner cu program guvernamental şi împarte la vin şi bere, dă la papricaş fraţilor ca din al seu.

Fală ne poate fi tuturora; mult de tot, mult bine ni-a făcut nenea Beleş, ne va face el şi de acum înainte, de ne vor ustura urechile. Alegeţi-'l Români cu alaiu şi cu toată bărbăţia, sĕ nu cădeţi în disgraţia domnilor.

Un nealegĕtor.

Din cercul Caransebeşului.

— 22 Octomvrie n.

Sâmbătă, în 17 Octomvrie n., a sosit în Caransebeş fostul deputat Petru Vuja.

La gară a fost întimpinat şi condus la „Cafeneaua centrală" de dl senator Ioan Bartolomeiu şi căpitanul oraşului dl Cornel Dragomir.

Mâne zi, Duminecă, în 18 Octomvrie n., a plecat pe Valea-Bistrei, ca sĕ se presenteze alegĕtorilor din Vercul Ferdinandsberg.

Din Caransebeş 'l-au însoţit cu 4 trăsuri protopretorul cercual George Rudău, pretorul Darvas, primarul oraşului Burdia Szilárd, senatorul Bartolomeiu, căpitanul oraşului, apotecarul Müller, vicepresidentul „partidei liberale" Péter Brancoviciu; apoi ceealaltă „suită" au format-o Ovreii: Mandi Käppich şi Ignatz Neurhrer.

La hotarul Caransebeşului 'l-au întimpinat un banderiu, din cercul notarial al vestitului Ovreu creştinat Grimm Béla, care a însoţit pe noul oaspe şi aspirant de deputăţie prin comunele Iaz, Obreja şi Glimboaca.

De acì a fost predat altui banderiu până la Ferdinandsberg.

În comuna Iaz a fost bineventat din partea pretorului cercual şi a primarului Zigriş.

În comuna Ohaba-Bistra deasemenea a fost bineventat de primar, fiind de faţă fórsterii comunităţii de avere şi ai erarului.

În ambele aceste comune salve de pive 'i-a anunţat sosirea lui Vuja. Cinci pive au fost aşezate în faţa bisericii şi cinci în faţa casei comunale.

Acì amintesc, că preotul Ioan Velovan din Ohaba-Bistra s'a întrecut pe sine în manifestaţiuni patriotice demne de un caracter slab.

Joi, în 22 Oct., n.. la 3 ore d. a. Vuja Péter 'şi-a ţinut „vorbirea-program".

Înainte de aceasta însĕ, pentru-ca poporul sĕ fie orbit cum se cade, toţi primarii, toţi notarii şi în genere toţi slujbaşii au întrat în hotelul „Pomul verde", s'au aşezat în giurul alor patru mese lungi şi au început a trage câte-o duşcă două de bere, aşa ca din sărite, până-ce în urma comandei se scoală dela masa din mijloc primarul Zigriş din Iaz şi spune celor presenţi, că „ahăla", care a fost acum 5 ani deputat ti bun şi pentru acuma, şi sfîrşeşte cu propunerea, că preşedintele partidei liberale Brancoviciu sĕ binevoească a-'l chema în sala mare, că „ahăla", adecă Petru Vuja ti acì şi sĕ-'l candideze din nou de deputat.

Toţi mesenii s'au ridicat şi au întrat în sala mare, ear' Brancoviciu, mulţumeşte pentru încredere, laudă şi sĕ mândreşte cu partida liberală şi aduce şi el alegĕtorilor la cunoştinţă, că de oare-ce mult doritul lor deputat Vuja sĕ află acì în oraş (adecă în hotel), sĕ se compună o deputaţie care sĕ-'l poftească în sală.

Deputaţia de 4 inşi, după-ce primarul Burdia într'o vorbire scurtă şi într'o românească pocită, propune candidarea din nou a lui Vuja, şi după-ce slujbaşii au strigat, care „sĕ trăească", care „éljen", a plecat sĕ-'l aducă în sala mare din a doua sală dealăturea.

Întrând în sală, turma adunată prin strigăte de sĕ trăească, îi face drum lui Vuja şi deputaţiei, ear' ajunşi la masa „presidială", în glas domol, cu oare-care frică se începe vorbirea-program în limba maghiară.

Slabă, sarbedă şi fără nici un efect, vorbirea a lăsat rece chiar şi pe cei mai liberali dintre liberalii adunaţi.

Cuprinsul vorbirii a fost declaraţia, că d-sa, dl Vuja Péter este cel mai credincios aderent al partidei aşa zise liberale, că mulţumeşte acum pentru alegerea din trecut, şi ear' mulţumeşte, dar' înainte, pentru eventuala fiitoare alegere.

Şi pentru-ca sĕ se dovedească cele zise, pun acì spre cinstea liberalilor cuvintele unui dascăl al lor, care ruşinat ca o mâţă pleuată şi nĕcăjit din ca'e afară, a zis: Ez volt egy közönséges suszter beszéd!

D'apoi de, e liberalism, şi de ce n'ar ajunge şi şusterii în parlament!?

Un cas foarte interesant şi care caracterisează situaţia într'un mod clasic este, că o „naţie", badea Elisei Iănăşel din Ruieni, a voit sĕ se plângă înaintea nou candidatului.

Unui mustecios împintenat nu 'i-a venit la socoteală treaba asta şi 'l-a împins îndĕrĕt. Atunci Iănăşel al nostru cătrănit şi supĕrat foc n'a mai umblat după încungiur, cum e firea Românului, ci a spus-o rupt-ales: „Păi, că ce bunătăţi ni-a făcut nouĕ dl Vuja de când e deputatoş. Eu ştiu că nici un bine nu ni-a făcut şi darea mare ni-e pe spinare".

La auzul acestor juste cuvinte de indignare, cei din giurul badii Iănăşel au zis: că „acestia, vedem noi, nu sûnt ai nostri, dar' oare ai nostri domni cu sânge curat de Român când vor ţinè alegerile?" Se vede, că au avut influenţă doctrinele ce le propagă organul bănăţean *Dreptatea*... Sûnt „doctrine" aceste, cari adânc au deprimat pe toţi oamenii serioşi şi cuminte.

Un lucru înveselitor pot sĕ vĕ comunic, că la „tămbălăul" liberal inteligenţa din loc n'a luat parte.

N'au participat mai departe nici un preot, afară de unii dascăli comunali, dintre cari amintesc mai ales pe renegatul şi pĕcătosul Ioan Balint dela Var. — După candidare papricaş şi bere!

Éljen Vuja Péter!

Societatea „Petru Maior".

Apel către publicul român.

Fiecare Român, a cărui inimă se însufleţeşte pentru limba şi cultura românească, a fost atins de durere auzind, că societatea „Petru Maior" e suspendată, sub pretext că s'ar ocupa cu politica.

Luni întregi a durat investigaţiunea, şi atât fostul preşedinte, cât şi comitetul societăţii, cu conştienţa curată a înlesnit această investigaţiune convinşi fiind, că societatea „Petru Maior" nu s'a abătut dela chemarea sa culturală de loc, şi că în urma investigaţiunilor va avè earăşi sĕ învie şi sĕ-'şi reiee activitatea sa salutară spre fructificarea comorii noastre celei mai sfinte, „a limbii şi culturii române".

Spre bucuria tuturor Românilor de bine sûntem în prea plăcuta posiţie de a da de ştire, că această firmă a noastră convingere a fost adevĕrată, şi precum este deja cunoscut publicităţii române, Înaltul minister de interne al Ungariei a încuviinţat continuarea activităţii noastre, şi noi, într'un numĕr mai mare ca ori-şi-când, grupându-ne sub stindardul cel sfânt al culturii române, ne-am reconstituit societatea „Petru Maior" din Budapesta, hotărîţi fiind a face tot posibilul, ca societatea noastră sĕ fie deamnă de nemuritorul istoric, al cărui nume e devisa şi mândria noastră.

Onoratul public român ştiind bine însemnătatea şi misiunea noastră aici, n'a hesitat nici-când a ne da sucursul seu moral şi material aşa, încât societatea „Petru Maior" numĕră între membrii sei onorari şi ajutători pe cei mai ilustri bărbaţi de pe teritorul coroanei Sfântului Stefan.

Şi acest sucurs moral şi material este acuma, ce noi tinerii universitari din Budapesta cerem cu insistenţă dela fiecare Român, şi cu atât mai vîrtos acum, că reînviând societatea, e în interesul culturii române generale, sĕ fie pusă în splendoarea sa veche şi provĕzută cu toate cele necesare spre ajungerea scopului seu sublim. Sûntem mândri, că societatea românească a stat întotdeauna pe lângă noi, şi sperăm firm şi hotărît, că atât singuraticii, cât şi institutele române ne vor spriginì şi pe viitor.

Totodată provocăm şi pe aceia dintre tineri, cari încă nu s'au înscris ca membri, ca lăsând la o parte ori-ce preocupaţiune sĕ se alăture rîndurilor noastre deja organisate şi însufleţite pentru tot ce este românesc.

Rugăm cu insistenţă pe acei on. domni, cari în anul trecut au primit dela societatea „Petru Maior" coale de colectă şi eventual au şi făcut colectă pentru noi, ca sĕ ne trimită banii incurşi, cât şi listele de colectă, sub un termin de 14 zile.

Încă odată ne adresăm către întreaga societate românească. ca şi în viitor sĕ ne sprigineaască cu atâta bunavoinţă ca şi în trecut şi promitem, că nisuinţa noastră principală va fi: a corĕspunde atât misiunii noastre salutare, cât şi încrederii on. public român.

Epistolele sûnt a se adresa societăţii „Petru Maior" (IV. Molnárutcza 20, II. emelet 10).

Budapesta, la 21 Octomvrie 1896.

Radu Cupariu, preşedinte. **Cornel Pincu,** secretar.

Chestiuni şcolare.

Reuniunea învĕţătorilor din tractul Şiria.

Reuniunea învĕţătorilor gr.-or. din protopiatul Şiria, 'şi-a ţinut a III-a adunare din anul acesta, în comuna Comloşul-Sântanei.

Această reuniune îşi are începutul seu încă de pe timpul, când nu erau în diecesa aradană ordinate reuniunile învĕţătoreşti, în cari învĕţătorul sĕ ţină prelegeri, ear' participanţii sĕ-'şi facă reflexiunile.

Când Ven. consistor diecesan a ordinat ţinerea de aşa numite „cursuri supletoare“, cercul Şiriei pe lângă acelea îşi avea conferenţele sale conduse de dl protopresbiter George Popoviciu, în cari ţineau prelegeri câte 2—3 învĕţători, ear' ceialalţi făceau critica şi, când înainte cu 7 ani, reuniunea s'a împărţit în reuniuni cercuale după protopopiate, reuniunea Şiriei era deja pe cale bună şi cu bucurie a salutat ideea, care din partea membrilor ei era de mult îmbrăţişată.

În tot restimpul, această reuniune 'şi-a împlinit datorinţa cu toată conştienţiositatea, aşa încât la toate ocasiunile a fost pusă în fruntea reuniunilor din acel district.

A III-a şedinţă, ţinută în acest an, a fost împreunată şi cu sĕrbarea „iubileului de 25 de ani pe cariera învĕţătorească“ a domnului Augustin Boţoc, învĕţător în Comloş. Prelegerea în ziua de 2/14 Octomvrie, când s'a ţinut şedinţa, era sĕ o ţină învĕţătorul Iacob Musca tot din Comloş, dar' fiind acesta bolnav, prelegerea a ţinut-o înv. A. Boţoc.

După-ce s'a finit prelegerea şi s'au eliberat băieţii, preşedintele reuniunii, Alexiu Doboş, salută în numele reuniunii pe dl iubilant, care în proporţie cu anii de funcţiune e tinĕr de etate.

Iubilantul, rĕspunde la salutarea preş. şi mulţumeşte colegilor, că s'au adunat la reuniune ca sĕ-'şi arete totodată şi iubirea colegială faţă de dînsul.

Se deschide apoi conferenţa şi se dă loc observărilor asupra prelegerii.

Pe lângă toată dragostea frăţească ce au colegii faţă cu dl Boţoc, şi cu toate-că prelegerea a fost cât se poate de bună, nu 'l-au cruţat, ci învĕţătorii: Petru Vancu şi Iuliu Grofşorean, 'şi-au făcut observările necesare asupra prelegerii, cari observări au fost primite cu bunavoinţă de domnul propunĕtor.

Încheiându-se discuţia asupra prelegerii, a urmat referada comisiunii exmisă în şedinţa dela 4/16 Septemvrie a. c., pentru examinarea şi censurarea teselor din economie, chemie şi fisică, lucrate de membrii reuniunii. Deşi timpul a fost de tot scurt, comisiunea 'şi-a făcut datorinţa, examinând pe fiecare şi făcênd recensiunea. Tot acea comisie a raportat şi asupra regulamentului pentru organisarea învĕţământului din şcoalele poporale, pus în aplicare de către autorităţile confesionale. Aci s'a întins o discuţie vehementă, deşi comisia 'şi-a făcut datorinţa în a face observările, cât mai minuţioase, totuşi membrii reuniunii pretindeau o stăformare radicală a regulamentului.

Şi cu tot dreptul au putut pretinde. Se pun în cârca învĕţătorului câte toate, fără-ca sĕ fie întrebat, oare le mai poate suporta!?

Se fac planuri de învĕţământ, se fac regulamente, se judecă asupra sorţii lui etc., dar' el, persoana competentă nu e consultat, ci 'i-se spune că are sĕ se supună.

Sĕrmani învĕţători.

Ţeranii vĕ învinuesc, că luaţi ajutorul de acasă şi-'l duceţi la şcoală; — antistia comunală respect. primarul, că-'i faceţi de lucru cu rapoartele; — cassarul cultului, că cereţi salarul, — directorul local, că nu vĕ supuneţi cum ar trebui; — inspectorul reg., că nu învĕţaţi ungureşte, ear' ceialalţi superiori, că vreaţi sĕ întoarceţi lumea pe dos... la urmă: voi suferiţi şi tot asupra voastră cade vina!

Domnii cei mari (!) nu-'şi aduc aminte, că numai învĕţătorii dela sate le-a desgropat talentul şi le-a dat avêntul sĕ se ridice până unde sûnt.

La ori-ce cas, învĕţătorimea trebue ascultată şi sĕ se iee în considerare şi părerile ei, căci cine sĕ pricepe la nĕcazuri, dacă nu acela care le sufere? Aşadar' cine e competent în a face „Planuri de învĕţământ şi regulamente“, dacă nu învĕţătorii?

Observările făcute asupra regulamentului, au rĕmas sĕ se trimită comitetului central al reuniunii districtuale.

S'au hotărît apoi, că şedinţa viitoare sĕ se ţină la primăvară în comuna Arăneag şi în urmă s'a ridicat şedinţa.

*

La banchetul ce s'a dat în onoarea iubilantului, au luat parte şi câţiva oaspeţi. În decursul mesii s'au ţinut mai multe toasturi. Primul toast 'l-a ţinut Teodor Pap, not. comunal în Comloş, care salută pe iubilant, atât ca părinte pentru educaţiunea ce a dat-o fiilor sei, cât şi în numele comunei în care a servit cu demnitate atâţia ani.

învĕţătorul Iuliu Grofşorean, închină în sănĕtatea iubilantului şi îl aseamĕnă cu corăbierul, care pe marea viforoasă sĕ luptă cu valurile turbate şi furioase ale mării şi fiind cârmaciu bun şi curagios, toate le învinge, astfel şi dl A. Boţoc, timp de 25 de ani pe cariera învĕţătorească multe a suferit şi totuşi a învins pe toate şi a rĕmas neclintit la locul seu. Alexiu Doboş toastează pentru familia iubilantului. Dl iubilant mişcat adânc de cele auzite, mulţumeşte pentru dragostea ce 'i-se arată şi declară, că şi pe viitor va lupta alături cu colegii, tot aşa de curagios ca şi până acum.

Petru Vancu salută oaspeţii, cari s'au adunat sĕ iubileze în onoarea dlui Boţoc; cu deosebire salută pe veteranul preot din Comloş, Constantin Popoviciu, care a luptat mult pentru şcoală şi naţiune şi a fost sufletul şi spriginul dlui Boţoc.

Părintele *Popoviciu* mulţumeşte pentru aducerea aminte, salută pe învĕţători, ca pe rĕspânditorii culturii naţionale, îi îndeamnă sĕ nu cunoască ce e frica şi sĕ meargă tot înainte, sĕ lupte pentru fericirea naţiunii mamă, că astfel naţiunea îi va binecuvênta.

Tot în onoarea corpului didactic închină dl T. Pap, dorindu-'i, că sĕ fie vînjos şi puternic, sĕ resiste la toate pedecile ce 'i-se pun în cale. Încheierea s'a făcut prin toastul ridicat de preotul M. Leucuţa, pentru presidentul reuniunii.

Ar fi timpul, ca peste tot locul învĕţătorimea sĕ se afirme, sĕ arete că există şi sĕ nu se lase a fi călcată în picioare de nu ştiu cine.

Sĕ ne punem pe lucru, fraţilor colegi, sĕ arĕtăm că trăim!

Un asistent.

CRONICĂ

Sibiiu, 27 Oct. n. 1896.

Avis. Adunarea generală a despărţĕmêntului IV. (Sibiiu) al „Asociaţiunii transilvane“ se va deschide în 20 Oct. st. v. (1 Noemvrie n.) a. c., la 11 ore a m., în localităţile deja designate, şi pe lângă programa publicată.

*

Pentru conferenţă. În cercul electoral Moraviţa (comit. Timiş) s'au ales delegaţi pentru conferenţa naţională dl Dr. Nicolau Popovici, advocat în Verşeţ şi dl Avram Corcea, preot în Coşteiu. Tot cu ocasiunea alegerii delegaţilor s'a constituit şi clubul electoral în următorul mod: preşedinte: Dr. Nic. Popovici, advocat în Verşeţ, — vicepreşedinte: Avram Corcea, preot în Coşteiu, — secretar prim Ioan Miclea, învĕţător în Voivodinţ, — şi secret. II. Avram Maletu, proprietar în Coşteiu. — În cercul Şiriei s'au ales delegaţi pentru conferenţa naţională, Dr. I. Hotăran, advocat şi I. Morariu, preot; ear' în cercul Cehul-Silvaniei dl George Pop de Băseşti, mare proprietar şi Petru Pop, preot.

*

La adresa conferenţei oprite. Din Slatina (România) s'a trimis dlui president al comitetului naţional Dr. *Ioan Raţiu* următoarea telegramă de salut: Ne bucurăm de adâncul inimii de împăcarea fiiului rătĕcit (din Şişeşti), urăm isbândă şi prosperare apostolilor naţiunii din adunarea de azi. Dee Dumnezeu, ca munca luptătorilor transcarpatini sĕ-'şi ajungă cât mai de timpuriu scopul.

Mai mulţi cetăţeni.

*

Studenţii din Blaj la milleniu. Din Cluj ni-se scriu următoarele: Când a trecut pe aici convoiul studenţilor din Blaj, conduşi de prof. Bánffy şi Deák la milleniu, au fost întimpinaţi la gară de întreaga tinerime universitară şi mai mulţi inteligenţi, cari 'i au primit în un mod demn de ei, cu strigăte de „*abzug*“, „*jos cu ei*“, „*trădătorii*“ etc. Asemenea primire li-s'a făcut şi la gara din Orade.

*

Căsătoria moştenitorului italian. În 24 Octomvrie n. s'a sĕrbat în Roma cu o pompă crăiască, căsătoria civilă şi bisericească a prinţului moştenitor italian, *Victor Emanuel* cu princesa muntenegrină *Elena*. Au asistat regele şi regina Italiei, persoanele principiare italiane şi muntenegrine, câţiva principi străini, ministrii italieni, presidenţii camerelor, deputaţii şi senatorii şi mai mulţi invitaţi.

*

Nou scandal împotriva lui Crispi. Numele fostului prim-ministru Crispi sĕ aduce în legătură cu un nou scandal. „Gazeta Piemontese“, „Secolo“ şi alte foi susţin, că Martinez, cassarul oraşului Palermo, prins nu de mult pentru un furt de peste un milion ar fi primit dela Crispi, cu un an mai înainte crucea de cavaler a ordului coroanei, în schimbul sumei de 300.000 fr. Deşi „Tribuna“, ziarul lui Crispi, desminte ştirea, aceasta continuă a se susţinĕ. Amicii lui Crispi speră, că fostul prim-ministru a intentat împotriva foilor amintite proces de calumniare.

*

Necrolog. Subscrişii cu inima adânc întristată anunţă, că prea iubitul şi neuitatul lor părinte respective socru şi moş, *Elia Vlassa*, canonic metropolitan, după un morb greu şi îndelungat, provĕzut fiind cu Sf. sacramente, în 25 ale curentei, la 2½ ore din zi, în al 84-lea an al vieţii şi al 54-lea al preoţei, 'şi-a dat nobilul suflet în mânile Creatorului. Rĕmăşiţele pământeşti se vor aşeza spre rĕpaus etern în cimiterul comun gr.-cat. din loc, Marţi, în 27 ale curentei, la 2 ore după ameazi, Blaj, în 26 Octomvrie 1896. Fie-'i ţĕrîna uşoară şi memoria neuitată! Laura Vlassa vĕd. Boeriu; Eleonora Vlassa măr. Solomon, ca fiice; Maria Vlassa n. Rusanu, ca noră; Nic. Solomon, protopop, ca ginere; şi numĕroşi nepoţi şi strănepoţi.

*

Socialismul în Belgia. Din Bruxella se anunţă, că parlamentul se va deschide fără mesagiu, de oare-ce guvernul se teme, că socialiştii ar întrebuinţa rĕspunsul la mesagiu, pentru a ataca pe rege şi a arangia demonstraţii republicane.

*

Hymen. *Ana Vulc* şi *Ioan Iosof* au onoare a fi invita la celebrarea cununiei lor, care va avè loc Duminecă, în 20 Octomvrie (1 Noemvrie), la 2 ore p. m., în biserica gr.-or. din Pianul-superior.

*

Unt de cocus. Cetitorii nostri cei mai harnici, cari se uită şi la pagina a 4-a a „Tribunei“ vor fi fost de sigur surprinşi, la ultimul numĕr, de inseratul-reclam despre „*Unt de post*“, *unt de cocus* etc. Într'adevĕr e de priceput această surprindere. Prin perfecţionarea fabricatelor am ajuns sĕ avem un articol de traiu, care pentru noi, postelnicii Români, trebue sĕ aibă deosebită importanţă; am ajuns sĕ avem o mâncare de dulce, care e de post.

Untul fabricat din nuca de *cocus* este un unt, o unsoare perfectă, fină, gustoasă şi aromatică şi totuşi e de post, pentru-că e product curat de fruct, nu de carne, şi aparţine regnului vegetal.

Renumitul profesor Dr. Rudolf Benedikt din Viena, care a analisat în laboratorul chemic al institutului technic acest unt, zice că 'l-a găsit chemiceşte curat, ca o adevĕrată unsoare, care se topeşte la căldura de 25° Celsius şi nu are aplicare de a se râncezi.

Untul de cocus, care la Jidovi e recunoscut după lege, de către marii rabineri ca mâncare *coşer*, adecă curată, mai are însuşirea de a fi foarte uşoară la mistuit. Astfel şi din punct de vedere higienic şi al gustului untul de cocus se recomandă, ca o mâncare bună. Dar' în sfîrşit, cine vrea sĕ se convingă probeze însuşi.

*

La loc deschis. Dl Iacob Afin Nicolescu, preot rom. gr.-cat., colab. la »Dreptatea“, -- şi alte etetera, — ne declară la „*loc deschis*“ în „Dreptatea“, că cunoscutul „*mundus vult decipere*“ nu a fost alta decât o eroare de tipar, obvenită din un simplu „*lapsus oculi*“ al d-sale „*ca corector*“ la „Dreptatea“. Luăm act despre acest product literar, romano-latin, pentru care redacţiunea „Dreptăţii“ nu primeşte responsabilitatea, — şi lăudăm fapta creştinească a *preotului*, care sĕ grăbeşte (după două sĕptĕmâni), sĕ ascundă sub reverenda sa, golătatea — *altora*. Aşteptăm, ca dl Nicolescu, „*lăsând din nou modestia la o parte*“ sĕ ne declare şi aceea, că frumoasele figuri poetice cum sûnt: „Trunchiul sĕ mişcă“, — „Creanga se papă“, — „Moribundul sĕ pune pe talpe“ etc., precum şi toate celelalte minunăţii din „Drep'atea“ tot d-sa le-a inventat, *ca corector* la „Dreptatea“, ca în modul acesta sĕ ne desarmeze cu desĕvîrşire, şi sĕ ne facă sĕ nu mai putem zice *cârrr*! la adresa „Dr ptăţii“. Curagiu, părinte, - „*ca corector*“.

*

Bănişorii servitoarei. În Hernals a murit nu de mult o servitoare numită Maria Wideg, care a lăsat după sine *50.000 fl.*, şi anume 20.000 fl. în hârtii de valoare, ear' 30.000 fl. în aur. Servitoarea a dispus în testament, ca întreagă averea sĕ se folosească în *scopuri filantropice*.

*

Ştiri mĕrunte. În curênd se va pertracta la Budapesta *procesul* faimosului *Pulszky Károly*, care a fost ascultat zilele acestea de judecătorul de instrucţie. — În *Serajevo* a bântuit zilele trecute un mare orcan, care a pricinuit daune enorme. — În 25 Octomvrie n. s'a desvĕlit în *Lille* statua generalului *Faidherbe*, asistând şi ministrul de rĕsboiu al Franciei.

Mai nou.

Faţă cu oprirea conferenţei generale a alegĕtorilor români din Transilvania, Ungaria şi Bănat, comitetul naţional studenţesc din Bucureşti, a convocat pe ieri, 26 Octomvrie n., o întrunire publică în sala Orfeu din Bucureşti, pentru a denunţa opiniunii publice din România şi străinătate aceste noue violenţe şi volniciі ale asupritorilor nostri.

SERVICIUL TELEGRAFIC

al „TRIBUNEI“.

Constantinopol, 26 Octomvrie nou. Poarta a încercat a exopera la „Deutsche Bank“ un împrumut de 500.000 lire turceşti (cam 11 milioane de franci), dar' n'a reuşit. Deasemenea a încercat a căpĕta un avans mare dela concesionarii farului, dar' şi planul acesta a rĕmas baltă.

În urma acestor două eşecuri situaţia financiară a Turciei apare foarte strîmtorată.

Petersburg, 21 Octomvrie n, *Novoie Vremia*, vorbind de căsătoria prinţului moştenitor al Italiei cu principesa Elena a Muntenegrului, salută cu mare bucurie această întrare a unei principese slave în familia domnitoare din Savoia. Ziarul numeşte pe prinţul Victor Emanuel aderent sincer al Rusiei, ceea-ce însemnează şi închegarea de legături cordiale între Francia şi Italia.

Economic.

Înştiinţare.

(*Pentru prăsitorii de vite*).

Prin rescriptul cu data 25 Septemvrie a. c., nr. 54870, Înaltul minister r. u. de agricultură, ne pune în vedere, că cu scop de a se putè pune în lucrare art. de lege XII. din 1894, cu privire la prăsila vitelor şi astfel a-'i da acestui ram o extindere mai mare, a instituit 9 inspectorate districtuale în afaceri de prăsila vitelor.

Aceste sûnt: districtul Budapesta, Pozsony, Szombathely, *Timişoara* (pentru comitatul: Timiş, Torontal, Bács-Bodrog şi Caraş-Severin); *Oradea-mare* (pentru comitatul: Biharia, Arad, Cenad, Bichiş, Hajdu şi Sabolci); Caşovia; *Sighetul-Marmaţiei* (pentru comitatul: Maramureş, Sătmar, Ugocsa, Ung şi Bereg); *Cluj* (pentru comitatul: Cojocna, Sĕlagiu, Solnoc-Dobâca, Bistriţa-Năsĕud, Mureş-Turda, Ciuc, Odorheiu şi Turda-Arieş) şi *Sighişoara* (pentru comitatul: Târnava-mare şi mică, Alba-inferioară, Hunedoara, Sibiiu, Făgăraş, Braşov şi Treiscaune).

Drept inspectori districtuali sûnt numiţi până acum: în Budapesta: Sierbán János, în Caşovia: Kobza Sándor, în Oradea-mare: Málnásy Ferencz, în Cluj: Tulogdy Soma, în Sighişoara: Bartok Géza şi în Sighetul-Marmaţiei, ca suplent: Brezovay István.

Toate aceste inspectorate districtuale sûnt subordonate şi stau sub imediata conducere a ministrului de agricultură.

Ţinem de cuviinţă a aduce la cunoştinţa celor interesaţi această dispoziţiune ministerială.

Sibiiu, 18 Octomvrie 1896.

Comitetul central al „Reuniunii române de agricultură din comitatul Sibiiului“.

Bibliografie.

Chestiuni de învĕţământ, un volum de 340 pagine; note asupra învĕţământului primar de d. A. Lupu-Antonescu, profesor şi inspector al şcoalelor primare şi normale. Cuprinde următoarele capitole:

Statul şi învĕţătorul. — Alexandri şi C. Negruzzi pedagogi. — Cartea de cetire. — Programa studiilor primare. — Cine, ce? — Un învĕţător inimos. — Negru pe alb: sărăcimea şcoalelor rurale, recrutarea învĕţătorilor, localurile, circumscripţiile şcolare etc. — Conferenţele didactice. — Cuceriţi de Ruşi. — Examenele particularilor. — Şcoala şi şcolarii. — Un document şcolar: reformele propuse de consiliul general de instrucţiune din 1884. — O excursiune la ţeară.

De vênzare la toate librăriile şi la editorul H. Steinberg, strada Şelari nr. 18. Preţul 2 lei.

Călindarul zilei.

28 Oct. n. 1896

Iulian: Mucenicul Login.

Gregorian: Simeon şi Iuda.

Soarele: rĕsare 7.02, apune 4.58 m.

Buletin meteorologic.

Sibiiu, 23 Octomvrie n. 8 ore dimineaţa.

Presiunea atmosf. în mm. (Mediul lunar 727.3)		Temperatura după Celsius	Maximul şi minimul de temperatură	Direcţia vîntului
Observată	Diferenţa din preziuă			
728.3	+ 2.1	+ 7.3	+14.8 + 6.0	W

Din ţeară 24 Oct. n. 7 ore dimineaţa.

Staţiunile	Presiun. atmosf. în mm.	Temperatura Celsius	Vîntul	
			direcţia	tăria
Budapesta	755	— 14.8	SV	1
Sătmar	753	— 15.4	SV	2
Cluj	—	14.1	SV	1
Orşova	760	10.0	V	1
Arad	751	18.0	SV	6
Pancicova	759	— 16.8	S	3

Sosiţi în Sibiiu.

În 27 Octomvrie a. c. 1896.

Hotel „*împĕratul Romanilor*“. S. Szekely, inginer din Sĕlişte. G. Lang, privatier din Ciucu-mare. I. Schneider, sublocotenent din Körmend. I. Berger şi L. Vásvári, comercianţi din Budapesta. K. Herbert din Brünn, I. Fischer din Budapesta şi B. Gaal din Viena, toţi voiagiori.

Hotel „*Neurihrer*“. F. Köllner şi F. Wagner din Viena, N. Meiri din Berlin, L. Stolz din Tribitsch, Matics şi M. Gottlieb din Budapesta, toţi voiagiori.

Hotel „*Meltzer*“. I. Balogh, oficial din Cachi-Gârbĕu. D-na Zsakovsky, privatieră din Mediaş. Dr. Markbreit din Budapesta. P. Dacobesy, preot din Roşia-săsească.

Bursa de mărfuri din Budapesta dela 24 Oct. n. 1896.

Sĕmînţe	Calitatea per Hect.	Preţul per 100 chilogr. dela	până	Calitatea per Hect.	Preţul per 100 chilo dela	până
Grâu						
Bănăţenesc nou	77	7.65	7.75	78	7.75	7.8
Grâu dela Tisa „	77	7.80	7.85	78	7.85	7.90
Grâu „ Pesta „	77	7.75	7.80	78	7.80	7.85
Grâu de Alba-Reg. „	77	7.75	7.80	78	7.80	7.85
„ „ Bacica „	77	7.80	8.90	78	7.85	7.95
Grâu ung. de Nord „	77	—.—	—.—	78	—.—	—

Sĕmînţe, vechi ori noue	Soiul	Qualitatea per Hect.	Preţul per 100 chilogr. dela	până
Sĕcară		70—72	6.70	6.75
Orz	de mâncat	60—62	4.—	4.30
„	de vinars	62—64	5.10	5.90
„	de bere	64—66	6.50	8.—
Ovĕs	—	59—61	5.45	6.—
Cucuruz (porumb)	bănăţean		4.25	4.30
„	de Serbia	75	4.15	4.20
Meiu		—	11.25	11.75
Hrişcă		—	5.25	5.50

Cursul pe tarmin.	Grâu	Sept.-Oct.	7.67	Marfa per 100 chilogr.	7.72
	„	Mart.-Apr.	7.04		8.06
	Cucuruz	Maiu-Iun.	4.31		4.32
	„	Iulie-Aug.	—.—		—.—
	Ovĕs	Mart.-Apr.	5.99		6.01
	„	Oct.	5.70		5.75

Preţul per 100 chilograme.	Produse diverse	Soiul	Cursul dela	până
	Sĕm. de trif.	Lucernă ungurească	—.—	—.—
	„	roşie	—.—	—.—
	Oleu de rap.	rafinat	—	—
	Uns. de porc	dela Pesta	57.50	58.—
	„	dela ţeară	—	—
	Slănină	uvêntată	—.—	—.—
	„	afumată	48.—	49.—
	Sĕu		—	—
	Prune		—.—	—.—
	Lictar	slaven, nou	12 50	33 50
	„	bănăţenesc	13 50	13.75
	Miere	brută	—	—
	„	galbină străcurată	—	—
	Ceară	de Rosenau	—	—

Spirt	Bani	Marfa
Brut, pentru rafinărie	14.50	14.75
Rafinat, pentru comercianţi mari	52.50	53.—
Brut, „ „ „	50.25	50.7

Cursul pieţii din Sibiiu.

Din 26 Oct. n. 1896.

Hârtie-monetă română	Cump.	9.48	vênd	9.52
Lire turceşti	„	10.60	„	10.65
Imperiali	„	9.60	„	9.65
Ruble ruseşti 100 à	„	126.75	„	127.75
Galbeni	„	5.60	„	5.65
Napoleon-d'ori	„	9.51	„	9.56
„ (ruseşti)	„	9.47	„	9.52

Bursa de Budapesta.

Din 24 Octomvrie. n. 1896.

Renta de aur ung. 6%	—.—
„ „ „ „ 4%	122.50
„ ung. val. cor. 4%	98.75
Împrumutul căilor ferate ung.	121.75
Amortisarea datoriei căilor ferate de Ost ung. (1-a emisiune)	123.—
Amortisarea datoriei căilor ferate de Ost ung. (2-a emisiune)	104.—
Bonuri rurale ung.	97.—
„ „ croate-slavone	97.—
Obligaţiunile desp. regaliilor	100.10
Împrumut cu premiu ung.	152.—
Losuri pentru regularea Tisei şi Seghedin	139.50
Renta de hârtie austriacă	100.50
„ de argint austriacă	100.75
„ de aur austriacă	120.25
Losurile austriace din 1860	—.—
Acţiunile băncii austro-ungare	1015.—
„ „ de credit ung.	—.—
„ „ „ „ austr.	—.—
Scrisuri fonciare ale institutului de credit şi economii „Albina“	100.75
Argintul	—.—
Galbeni împĕrăteşti	5.62
Napoleon-d'ori	9.50
Mărci 100 imp. germane	58.82
London 10 Livres sterlingi	119.85

Bursa de Viena.

Din 24 Octomvrie n. 1896.

Renta de aur ung. 6%	—.—
„ „ „ „ 4%	122.65
Renta ung. v. c. 4%	98.80
Împrumutul căilor ferate ung.	124.10
Amortisarea datoriei căilor ferate de Ost ung. (1-a emisiune)	121.70
Amortisarea datoriei căilor ferate de Ost ung. (2-a emisiune)	101.25
Bonuri rurale ung.	97.14
„ „ croate-slavone	101.—
Împrumut cu premiu ung.	153.—
Losuri pentru regularea Tisei şi Seghedin	142.—
Renta de hârtie austriacă	100.65
„ „ argint austriacă	100.95
„ „ aur austriacă	122.—
Losuri austriace din 1860	—.—
Acţiunile băncii austro-ungare	1020.—
„ „ de credit ung.	421.50
„ „ de credit austr.	246.50
Argintul	—.—
Galbeni împĕrăteşti	5.66
Napoleon-d'ori	9.35
Mărci 100 imp. germane	58.80
Londra 10 Livres sterlingi	119.85

Bursa de Bucureşti.

	Cassa
Din 12 Oct. v. — 4 ore p. m.	
Renta rom. per 1875 5%	100
Renta română amort. 5%	97
Renta (Schuldverschreib)	09
Oblig. de stat C. F. R. 6%	—
Renta rom. (Rural conv.) 6%	100
Împrumutul municipal 5%	97
Scrisuri func. rurale 5%	—
„ „ „ 7%	—
Idem urbane 7%	—
„ „ 6%	102
„ „ 5%	87
Banca-Naţ. (100 lei vĕrs. într.)	1468
Soc. Dacia-Rom. (250 lei vĕrs.)	420
Soc. de Asig. Naţ. (200 lei vĕrs.)	467
Soc. rom. de reasig.	118
Soc. r. de con. (250 lei vĕrs.)	106
Oblig. Cassei Pensiunilor	280
Agio	—
Schimb.	
Londra 3 luni	—
„ cek	—
Berlin 3 luni	—
„ cek	—
Paris 3 luni	—
„ cek	—
Viena	—
„	—
Agio	—

Pentru redacţie şi editură responsabil: Andreiu Balteş.
Proprietar: Pentru „Tipografia“, societate pe acţiuni: V. H. Dressnandt.

Pianuri durabile şi de un sunet nobil cu mechanism de prima calitate, precum o pretinde gustul bun al inteligenţei, se află după cele mai plăcute modeluri în [1254] 27—30

I-a prăvălie transilvană de pianuri şi harmonii

a lui

Victor v. Heldenberg,

Sibiiu, Strada Morii numĕrul 12.

sûnt representate exclusiv firmele cele mai **renumite** şi mai **probate**:

Ludwig Bösendorfer, / **J. M. Schweighofer fii,** } constructori ces. reg. de pianuri.

Fritz und Sohn, Hoffmann, liferantul camerier al Alteţei-Sale Archiducelui Carol Ludowic, **Proksch, Rösler** (Dresda), **Blüthner** (Lipsca).

Garanţie perpetuă pentru construcţiuni bune.

Preţuri modeste.

„Tipografia", societate pe acţiuni în Sibiiu.

Toate scrierile

profesorului Dr. Weigand despre Români

se găsesc de vênzare la „Librăria" noastră cu preţurile originale. Astfel:

1. **„Die Aromunen"**, (Macedo-Românii).
   Vol. I. *„Land und Leute"*, cuprinde descrierea călătoriei profesorului Weigand pe la Românii din Macedonia, interesantă pentru ori-care Român, care să interesează de fraţii sei. O lectură atrăgătoare şi pentru nespecialişti. Volumul de 334 pag., cu 9 ilustraţiuni frumoase şi cea mai perfectă carte etnografică costă . . . . . fl. 6.20
   Vol. II. (*Volkslitteratur*), cuprinde literatura poporală, versuri şi poveşti, cu traducerea germană şi un lexicon, 386 pag., costă . . . . . fl. 5.—
2. **„Vlacho Meglen"**, o cercetare etnografică-filologică; volum de 80 pag., cu 4 ilustraţiuni, fototipie, costă . . . . . fl. 2.25
3. **„Die Sprache der Olympo-Wallachen"**, cu o introducere despre popor, volum de 144 pag., costă . . . . . fl. 1.85
4. **„Rapoartele anuale despre seminarul filologic român din Lipsca"**, conţinênd lucrările dlui profesor Weigand şi ale elevilor sei despre Români:
   „Primul raport", (1894) de 157 pag. costă . . . . . fl. 1.85
   „Al doilea raport", (1895) de 224 pag. costă . . . . . „ 2.80
   „Al treilea raport", (1896) de 332 pag. costă . . . . . „ 3.80

Cartea de sub nrul 1, vol. I. e pentru toţi Românii inteligenţi; celelalte se recomandă bărbaţilor de specialitate. Toate sûnt scrise de sine înţeles, în limba germană.

Librăria „Tipografiei", societate pe acţiuni.

MOARTEA CLOŢANILOR

(„RATTENTOD")

(Felix Immisch, Delitzsch)

este cel mai bun mijloc pentru stîrpirea **grabnică şi sigură a cloţanilor şi şoarecilor.**

Pentru oameni şi animale de casă nu e stricăcioasă.

Se poate căpĕta în pachete de 30 cr. şi 60 cr. în apoteca lui **Carl Müller** în Sibiiu („La Vulturul-negru") şi în Borgo Prund. [2126] 6—10

La „Tipografia", societate pe acţiuni în Sibiiu, se află de vênzare:

Cea mai nouă

Carte de bucate

a

bucătăriei

române, franceze, germane şi maghiare

cuprinzênd reţetele cele mai bune pentru a pregăti în modul cel mai potrivit ori-ce fel de bucate, delicatese sau beuturi gustoase.

Se vinde cu preţ scăzut (dela 2 fl.) acum *numai cu 1 fl. v. a. plus 10 cr. porto*
(20 cr. recomandată.)

La „Tipografia", soc. pe acţiuni în Sibiiu se află de vênzare

CARTEA DURERII

DE

EMIL BOUGAUD.

TRADUCERE DE

IACOB AFIN NICOLESCU.

Editor: Dr. E. DĂIANU.

Preţul 70 cr. (cu porto postal 73 cr.)

Aceasta carte a fost recomandată de către Exc. Sa Metropolitul Victor Mihályi de Apşa printr'un circular special.

Două cărţi folositoare

pentru ţeranul român

au apărut tocmai şi se află de vênzare în librăria **„Tipografia"**, societate pe acţiuni, **Sibiiu, strada Poplăcii 15:**

INDREPTAR PRACTIC

ÎN

ECONOMIA RURALĂ

compus de

cei 12 preoţi întemniţaţi în Cluj.

Preţul 1 fl. v. a.

COMASĂRILE

de

Elia Dopp.

Preţul 40 cr. v. a.

Pentru porto postal câte **5 cr.** mai mult.

„Tipografia", soc. pe acţiuni, Sibiiu.

Au eşit de sub tipar şi se află de vênzare:

Chestiunea Română în Roma.

Conferenţa

domnului

Roberto Fava.

Preţul numai 20 cr.

O specialitate naturală neprecuibilă

este apa minerală alcalin-acidă bicarbonată

Isvorul „Matilda" de Bodok

care după experienţele făcute s'au dovedit ca o apă medicinală prea eficace şi plăcută mai ales: la **conturbări de mistuire, maladiele stomacului, a rînichilor, a beşicii udului** şi **ale organelor respiratoare** etc. [1739] 62—100

Borviz de primul rang

care prin limpezitatea sa rară şi prin conţinutul seu mare în acid carbonic natural — de un gust şi efect prea plăcut şi binefăcĕtor — va îndeplini chiar şi pretenţiunile cele mai delicate, ca cum nici o altă apă minerală.

Deposit în Sibiiu, Sighişoara şi Alba-Iulia:

la domnul **I. B. Misselbacher sen., Cluj: Segesváry és társai, Déva: Balog Gyula, Orăştie: Németh János**; în **Braşov** deposit propriu **strada Căldărarilor nr. 68**, şi se poate comanda şi de-adreptul dela administraţiunea subsemnată.

Cu toată stima

Administraţiunea isvorului „MATILDA":

Josef György,

(comit. Háromszék). Bodok. (Transilvania).

Diplomă de onoare. **„Tipografia", soc. pe acţiuni, Sibiiu.** Diplomă de onoare.

Se recomandă a executa următoarele:

OPURI şi BROŞURI
Placate

BILETE DE LOGODNĂ ŞI DE CUNUNIE
Carte şi epistole

Circulare şi preţ-curenturi

Note

Bilete de visită

după plac şi cerere

Comande din afară se efectuesc repede.

EDITURA „TRIBUNEI" ŞI A „FOII POPORULUI".

Mare deposit
de cuverte, cerneală, recuisite de scris,
ceară de pecetluit etc.

Mare deposit
de hârtie de scris şi concept, precum şi hârtie fină de epistole
cu plicuri în casete.

Diferite cărţi ştientifice şi literare
Elegant legate sau broşurate.

Biblioteca poporală a „Tribunei"

Dicţionar
român-german şi german-român.

Preţuri foarte moderate.

Strada Poplăcii Nr. 15. **Librărie românească în Sibiiu** Strada Poplăcii Nr. 15.

Pentru „Tipografia", societate pe acţiuni: V. H. Dressnandt, Pentru tipar responsabil Iosif Marcbsall.